

เรื่องเสร็จที่ กส. ๒/๒๕๖๕

บันทึกการตอบข้อหารือ
เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน
ของลูกค้าบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย

ที่มาของเรื่อง

บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (“บริษัท”) ได้มีหนังสือขอหารือเกี่ยวกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย โดยบริษัทได้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าบุคคลธรรมดาตามแนวทางการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปง.) เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ประกาศเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ กับลูกค้าใหม่ที่ขอเปิดบัญชี รวมถึงลูกค้าปัจจุบันที่ขอเปิดบัญชีเพิ่ม (เพิ่มประเภทบัญชี) และลูกค้าที่ครบกำหนดทบทวน Know Your Customer (KYC)

แต่อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติพบว่า ในภาคธุรกิจได้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป บริษัทจึงขอหารือว่า บริษัทสามารถปรับกระบวนการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าบุคคลธรรมดา สำหรับลูกค้าใหม่ที่ขอเปิดบัญชี ลูกค้าปัจจุบันที่ขอเปิดบัญชีเพิ่ม (เพิ่มประเภทบัญชี) และลูกค้าที่ครบกำหนดทบทวน KYC โดยใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่ลงนามรับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้า และสำเนาเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่มีรูปถ่ายของลูกค้าที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกที่รับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้า เป็นต้น โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Dip Chip) หรือตรวจสอบสถานะบัตรประชาชนกับกรมการปกครอง (DOPA) ได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นข้อหารือที่จะต้องพิจารณา

กระบวนการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าบุคคลธรรมดา สำหรับลูกค้าใหม่ที่ขอเปิดบัญชี ลูกค้าปัจจุบันที่ขอเปิดบัญชีเพิ่ม (เพิ่มประเภทบัญชี) และลูกค้าที่ครบกำหนดทบทวน KYC โดยขอใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่ลงนามรับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้า และสำเนาเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่มีรูปถ่ายของลูกค้าที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกที่รับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้า เป็นต้น โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Dip Chip) หรือตรวจสอบสถานะบัตรประชาชนกับกรมการปกครอง (DOPA) ถือว่าเป็นไปตามตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และการระบุพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือไม่

ข้อพิจารณา

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และผลการประเมินความเสี่ยงก่อนการออกผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ โดยใช้ปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการ ตามที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

ในการนี้ เมื่อบริษัทได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการแล้วและได้ทราบถึงระดับความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวแล้ว ต้องดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ และให้ดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า จากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนดังกล่าว และทำการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า ทั้งแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Face-to-Face) และแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Non-Face-to-Face) รวมถึงการรับลูกค้านอกสถานที่โดยผู้ดูแลความสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการ (ในการสร้างความสัมพันธ์ครั้งแรก) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลแสดงตน ตลอดจนพิสูจน์ว่าลูกค้าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า บุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นลูกค้าใหม่และลูกค้าปัจจุบันที่ขอเปิดบัญชีเพิ่ม (เพิ่มประเภทบัญชี) บริษัทต้องดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่บริษัทได้ประเมินไว้ โดยให้เป็นไปตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง สำหรับลูกค้าเก่า บริษัทต้องพิจารณาว่า กระบวนการในการพิสูจน์ตัวตนในครั้งก่อนมีความเข้มข้นเพียงพอสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ได้ประเมินไว้หรือไม่ ซึ่งหากครบกำหนดทบทวนข้อมูลหรือในโอกาสแรกที่สามารถทำได้ ก็ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ตามความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่บริษัทประเมินไว้เช่นกัน กล่าวคือหากประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ บริษัทสามารถใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่ลงนามรับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้าได้ ทั้งนี้ บริษัทสามารถใช้สำเนาเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่มีรูปถ่ายของลูกค้าที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกที่รับรองสำเนาถูกต้องโดยลูกค้าด้วยก็ได้ โดยบริษัทไม่ต้องตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Dip Chip) หรือตรวจสอบสถานะบัตรประชาชนกับกรมการปกครอง (DOPA) ก็ได้ แต่หากประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลางหรือเสี่ยงสูง

บริษัทก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามกระบวนการสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลางและเสี่ยงสูงแล้วแต่กรณี โดยไม่สามารถนำกระบวนการสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำมาใช้ได้

ดังนั้น ตามประเด็นข้อหารือ สำนักงาน ป.ง. พิจารณาแล้ว เห็นว่ากระบวนการสำหรับลูกค้าใหม่ที่ขอเปิดบัญชี ลูกค้าปัจจุบันที่ขอเปิดบัญชีเพิ่ม (เพิ่มประเภทบัญชี) และลูกค้าที่ครบกำหนดทบทวนข้อมูลบริษัทจะใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่ลูกค้าลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง และสำเนาเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่มีรูปถ่ายของลูกค้าที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกที่ลูกค้ารับรองสำเนาถูกต้อง โดยไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Dip Chip) หรือตรวจสอบสถานะบัตรประชาชนกับกรมการปกครอง (DOPA) นั้น ใช้ได้เฉพาะการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำเท่านั้น ไม่สามารถใช้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลางหรือเสี่ยงสูงได้

นอกจากนี้ ตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ข้อ ๗ ได้กำหนดไว้ ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่มีความเข้มงวดแตกต่างจากประกาศฉบับนี้ ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดมากกว่า ซึ่งบริษัทต้องพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

พลตำรวจตรี

(เอกรักษ์ ลิ้มสังกาศ)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กันยายน ๒๕๖๕